

Πλοήγηση στη Βιώσιμη Ανάπτυξη & στην αρμονία στη Φιλοξενία της Κρήτης

του Αλέξανδρου Γαρεφαλάκη & της Δανάης Αντωνάκη

Αλέξανδρος Γαρεφαλάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής
Λογιστική

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού,
Σχολή Επιστημών Διοίκησης & Οικονομίας
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Email: agarefalakis@hmu.gr
Τηλ.: 2810379634

Δανάη Αντωνάκη

Υποψήφια Διδάκτορας

Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων & Τουρισμού,
Σχολή Επιστημών Διοίκησης & Οικονομίας
Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

Ο κλάδος της φιλοξενίας διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην Κρήτη, λειτουργώντας ως ακρογωνιαίος λίθος της οικονομίας του νησιού και συμβάλλοντας σημαντικά στην πολιτιστική του ζωντάνια. Γνωστή ως τουριστικός προορισμός παγκόσμιας κλάσης, η Κρήτη προσελκύει εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως, που προσελκύνονται από τα μαγευτικά τοπία, τα αρχαία ερείπια και τη ζεστή μεσογειακή φιλοξενία. Ο τομέας της φιλοξενίας στην Κρήτη περιλαμβάνει μια ποικιλία καταλυμάτων, που κυμαίνονται από πολυτελή θέρετρα κατά μήκος της ακτογραμμής έως γοητευτικά boutique ξενοδοχεία που βρίσκονται σε ιστορικά χωριά. Αυτή η βιομηχανία όχι μόνο παρέχει ευκαιρίες απασχόλησης για τον τοπικό πληθυσμό, αλλά και προωθεί μια μοναδική συγχώνευση παράδοσης και νεωτερικότητας. Με βαθιά εκτίμηση για την κρητική κουζίνα, την παραδοσιακή μουσική και τη ζεστή φιλοξενία, οι επισκέπτες βυθίζονται στο πλούσιο πολιτιστικό μωσαϊκό του νησιού. Ο αντίκτυπος του τομέα της φιλοξενίας εκτείνεται πέρα από τις οικονομικές συνεισφορές, καθώς ασχολείται ενεργά με τη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της πολιτιστικής κληρονομιάς της Κρήτης. Μέσω βιώσιμων πρακτικών, συμμετοχής της κοινότητας και δέσμευσης για υπεύθυνο τουρισμό, η βιομηχανία στην Κρήτη διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διασφά-

λιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του νησιού ως περιζήτητου προορισμού, επιτυγχάνοντας μια λεπτή ισορροπία μεταξύ των οικονομικών οφελών του τουρισμού και της διατήρησης της μοναδικής του ταυτότητας.

Στη σύγχρονη βιομηχανία φιλοξενίας, η βιώσιμη ανάπτυξη έχει αναδειχθεί ως καθοριστική τάση, αντανακλώντας μια παγκόσμια στροφή προς περιβαλλοντικά συνειδητές και κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές. Η βιώσιμη ανάπτυξη στον τομέα της φιλοξενίας χαρακτηρίζεται από αρκετές βασικές τάσεις. Πρώτον, δίνεται αυξανόμενη έμφαση στον φιλικό προς το περιβάλλον και ενεργειακά αποδοτικό σχεδιασμό και λειτουργίες εντός των καταλυμάτων. Από την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως την εφαρμογή τεχνολογιών εξοικονόμησης νερού, οι εγκαταστάσεις υιοθετούν ενεργά πράσινες πρωτοβουλίες για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων. Επιπλέον, η τάση των τοπικών και βιολογικών προϊόντων στον κλάδο της φιλοξενίας κερδίζει δυναμική. Τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια δίνουν όλο και μεγαλύτερη προτεραιότητα σε συνεργασίες με τοπικούς προμηθευτές για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα που σχετίζεται με τις μεταφορές και την υποστήριξη των περιφερειακών οικονομιών. Μια άλλη αξιοσημείωτη τάση περιλαμβάνει αυξημένη εστίαση στη μείωση των αποβλήτων και την υπεύθυνη διαχείριση των αποβλήτων. Από την ελαχιστοποίηση των πλαστικών μίας χρήσης έως την εφαρμογή ισχυρών προγραμμάτων ανακύκλωσης, η βιομηχανία λαμβάνει μέτρα για τη μείωση της συμβολής της στη ρύπανση του περιβάλλοντος. Επιπλέον, η κοινωνική ευθύνη καθίσταται αναπόσπαστο μέρος της βιώσιμης ανάπτυξης στον τομέα της φιλοξενίας, με έμφαση στις δίκαιες εργασιακές πρακτικές, την ποικιλομορφία και την ένταξη και τη συμμετοχή της κοινότητας. Ευθυγραμμισμένοι με αυτές τις τάσεις, ο κλάδος της φιλοξενίας όχι μόνο αντιμετωπίζει την αυξανόμενη ζήτηση για βιώσιμες πρακτικές από περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένους καταναλωτές, αλλά συμβάλλει επίσης στην ευρύτερη παγκόσμια προσπάθεια για ένα πιο βιώσιμο και υπεύθυνο μέλλον.

Οι στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης και οι αρχές του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και της διακυβέρνησης (ESG) συνδέονται περίπλοκα στο σύγχρονο επιχειρηματικό τοπίο, ειδικά στον κλάδο της φιλοξενίας. Το ESG χρησιμεύει ως ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που καθοδηγεί τους οργανισμούς να λειτουργούν υπεύθυνα και ηθικά, με έντονη εστίαση στην περιβαλλοντική διαχείριση, τον κοινωνικό αντίκτυπο και τις πρακτικές διακυβέρνησης. Οι στρατηγικές βιώσιμης ανάπτυξης ευθυγραμμίζονται άψογα με τις βασικές αρχές του ESG, καθώς

αντιμετωπίζουν τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και κυβερνητικές πτυχές των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Στο πλαίσιο της βιομηχανίας φιλοξενίας, η βιώσιμη ανάπτυξη περιλαμβάνει την υιοθέτηση πρακτικών που ελαχιστοποιούν το οικολογικό αποτύπωμα, προάγουν την ευημερία της κοινότητας και ενισχύουν την εταιρική διακυβέρνηση. Για παράδειγμα, η ενσωμάτωση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών, προγραμμάτων μείωσης αποβλήτων και χρήσης ανανεώσιμων πόρων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις αντιμετωπίζει άμεσα τις περιβαλλοντικές ανησυχίες, ευθυγραμμιζόμενη με το «E» στο ESG. Η κοινωνική ευθύνη, βασική συνιστώσα τόσο της βιώσιμης ανάπτυξης όσο και του «S» στο ESG, δίνει έμφαση στις δίκαιες εργασιακές πρακτικές, στις πρωτοβουλίες διαφορετικότητας και ένταξης και στα προγράμματα συμμετοχής της κοινότητας. Οι πρακτικές διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των διαφανών δομών υποβολής εκθέσεων και της δεοντολογικής λήψης αποφάσεων, αποτελούν το κοινό έδαφος μεταξύ της βιώσιμης ανάπτυξης και του «G» στο ESG. Η συγχώνευση των στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης με τις αρχές ESG όχι μόνο διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις στον τομέα της φιλοξενίας λειτουργούν υπεύθυνα, αλλά και ενισχύει τη μακροπρόθεσμη ανθεκτικότητα, τη φήμη και τη δημιουργία αξίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η υιοθέτηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης από εταιρείες στον τομέα της φιλοξενίας αποφέρει πληθώρα πλεονεκτημάτων, τα οποία εκτείνονται πέρα από τα οικονομικά οφέλη και περιλαμβάνουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά πλεονεκτήματα. Οικονομικά, οι επιχειρήσεις που αγκαλιάζουν τη βιωσιμότητα συχνά πραγματοποιούν μακροπρόθεσμη εξοικονόμηση κόστους μέσω της ενεργειακής απόδοσης, της μείωσης των αποβλήτων και της βελτιστοποίησης των πόρων. Οι επενδύσεις σε βιώσιμες τεχνολογίες και πρακτικές μπορούν να οδηγήσουν σε μειωμένα λειτουργικά έξοδα και αυξημένη κερδοφορία με την πάροδο του χρόνου. Επιπλέον, καθώς η παγκόσμια αγορά εκτιμά όλο και περισσότερο τις περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις, η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών μπορεί να ενισχύσει τη φήμη της επωνυμίας μιας εταιρείας, προσελκύοντας καταναλωτές και επενδυτές με περιβαλλοντική συνείδηση. Κοινωνικά, η υιοθέτηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης καλλιεργεί θετικές σχέσεις με τις τοπικές κοινότητες. Οι δίκαιες εργασιακές πρακτικές, οι πρωτοβουλίες συμμετοχής της κοινότητας και η υποστήριξη των τοπικών επιχειρήσεων συμβάλλουν στον κοινωνικό ιστό, ενισχύοντας τη συνολική ευημερία των κατοίκων. Παρέχοντας ευκαιρίες απασχόλησης και επενδύοντας σε έργα κοινοτικής ανάπτυξης, οι εταιρείες μπορούν να γίνουν πολύτιμοι εταίροι στο τοπικό κοι-

νωνικό οικοσύστημα. Περιβαλλοντικά, η μείωση του οικολογικού αποτυπώματος μιας επιχείρησης μέσω βιώσιμων πρακτικών συμβάλλει άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος. Από την ελαχιστοποίηση των αποβλήτων και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έως την προστασία της βιοποικιλότητας, αυτές οι στρατηγικές συμβάλλουν στον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον. Για τις τοπικές κοινότητες, τα περιβαλλοντικά οφέλη μεταφράζονται σε βελτίωση της ποιότητας του αέρα και των υδάτων, διατήρηση των φυσικών τοπίων και υγιέστερο περιβάλλον διαβίωσης. Στην ουσία, η υιοθέτηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης δημιουργεί μια αμοιβαία επωφελή σχέση μεταξύ εταιρειών και τοπικών κοινοτήτων, προωθώντας την οικονομική ευημερία, την κοινωνική ευημερία και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι ακριβείς, διαφανείς και στρατηγικά συνδεδεμένες αναφορές για το περιβάλλον, την κοινωνία και τη διακυβέρνηση (ESG) έχουν υψίστη σημασία για τις εταιρείες στον κλάδο της φιλοξενίας. Σε μια εποχή όπου τα ενδιαφερόμενα μέρη εξετάζουν όλο και περισσότερο τις εταιρικές πρακτικές, οι αναφορές ESG χρησιμεύουν ως κρίσιμο εργαλείο για τη διαφανή επικοινωνία της δέσμευσης μιας εταιρείας για βιωσιμότητα, ηθική συμπεριφορά και υπεύθυνη διακυβέρνηση. Η ακριβής αναφορά διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που αποκαλύπτονται είναι αξιόπιστες, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη μεταξύ των επενδυτών, των πελατών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών. Η διαφάνεια είναι εξίσου ζωτικής σημασίας, καθώς παρέχει μια σαφή εικόνα των επιδόσεων μιας εταιρείας σε σχέση με τις μετρήσεις ESG, επιτρέποντας στα ενδιαφερόμενα μέρη να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. Για τον κλάδο της φιλοξενίας, όπου ο αντίκτυπος στο περιβάλλον και τις τοπικές κοινότητες είναι σημαντικός, η διαφανής υποβολή εκθέσεων ESG αποτελεί μέσο προβολής υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών και αντιμετώπισης ανησυχιών που σχετίζονται με θέματα όπως η διαχείριση αποβλήτων, η κατανάλωση ενέργειας και η συμμετοχή της κοινότητας. Επιπλέον, η στρατηγική σύνδεση των αναφορών ESG με τη συνολική επιχειρηματική στρατηγική επιτρέπει στις εταιρείες να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στις βασικές τους δραστηριότητες, προωθώντας την καινοτομία, τον μετριασμό του κινδύνου και τη μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας. Καθώς οι επενδυτές λαμβάνουν όλο και περισσότερο υπόψη τους παράγοντες ESG στη λήψη αποφάσεων, οι ακριβείς και διαφανείς αναφορές όχι μόνο προσελκύουν κεφάλαια, αλλά και τοποθετούν τις εταιρείες φιλοξενίας ως ηγέτες του κλάδου, οδηγώντας σε θετικές αλλαγές και συμβάλλοντας στη συνολική βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα

του τομέα.

Καθώς η ευαισθητοποίηση σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης (ESG) συνεχίζει να αυξάνεται, πολλές δικαιοδοσίες σε όλο τον κόσμο αναγνωρίζουν τη σημασία της εταιρικής διαφάνειας σε αυτούς τους τομείς. Κατά συνέπεια, οι νομικές απαιτήσεις για την υποβολή εκθέσεων ESG γίνονται όλο και πιο διαδεδομένες. Οι κυβερνήσεις και οι ρυθμιστικοί φορείς εισάγουν εντολές που υποχρεώνουν τις εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στον κλάδο της φιλοξενίας, να αποκαλύπτουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις, τις κοινωνικές πρακτικές και τις δομές διακυβέρνησης. Αυτά τα νομικά πλαίσια συχνά περιγράφουν τα κριτήρια και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων για τους οποίους πρέπει να υποβάλλουν εκθέσεις οι εταιρείες, από τις εκπομπές άνθρακα και την κατανάλωση ενέργειας έως την ποικιλομορφία του εργατικού δυναμικού και της σύνθεσης των διοικητικών συμβουλίων. Ο στόχος της υποχρεωτικής υποβολής εκθέσεων ESG είναι να διασφαλιστεί ότι οι επιχειρήσεις λογοδοτούν για τον αντίκτυπό τους στον πλανήτη, την κοινωνία και τις δομές εσωτερικής διακυβέρνησης. Η συμμόρφωση με αυτούς τους κανονισμούς όχι μόνο προάγει τη διαφάνεια, αλλά και ευθυγραμμίζεται με ευρύτερους στόχους βιωσιμότητας. Για τις εταιρείες στον τομέα της φιλοξενίας, οι οποίες συχνά έχουν σημαντικό αποτύπωμα και δέσμευση με τις τοπικές κοινότητες, η τήρηση των νομικών απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων ESG αποτελεί βασική πτυχή της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς, βοηθώντας τις να πλοηγηθούν σε ρυθμιστικά τοπία, συμβάλλοντας παράλληλα σε έναν πιο βιώσιμο και υπεύθυνο κλάδο.

Οι ακόλουθοι οκτώ κανονισμοί έχουν τεθεί σε ισχύ –ή, σε μία περίπτωση, προτείνονται επί του παρόντος– στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επηρεάζουν κάθε εταιρεία που δραστηριοποιείται στην ΕΕ ή παρέχει προϊόντα και υπηρεσίες σε εταιρείες της ΕΕ. Θα πρέπει, επομένως, να βρίσκονται σχεδόν στο ραντάρ όλων:

Κανονισμός για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση (SFDR)

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/2088 της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει απαιτήσεις διαφάνειας που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση του βαθμού βιωσιμότητας ενός χρηματοπιστωτικού προϊόντος. Σύμφωνα με την BNP Paribas, το SFDR αφορά ειδικά χαρτοφυλάκια που διαχειρίζονται πιστωτικά ιδρύματα, επενδυτικά προϊόντα βασιζόμενα σε ασφάλιση (IBIP), οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ), ΟΣΕΚΑ και συνταξιοδοτικά προϊόντα. Ο κα-

νονισμός θεσπίστηκε για τη διοχέτευση κεφαλαίων προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα SFDR (SFDR RTS)

Τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα [κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2022/1288 της Επιτροπής] προσδιορίζουν το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία και την οργάνωση των πληροφοριών που δημοσιεύονται βάσει του κανονισμού της ΕΕ για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τη βιώσιμη χρηματοδότηση (βλ. ανωτέρω). Τα πρότυπα ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2023.

Ταξινόμηση της ΕΕ για βιώσιμες δραστηριότητες

Η ταξινόμηση της ΕΕ είναι ένα σύστημα ταξινόμησης που καταρτίζει κατάλογο περιβαλλοντικά βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων. Σκοπός του είναι να βοηθήσει τις εταιρείες, τους επενδυτές και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να καθορίσουν ποιες οικονομικές δραστηριότητες εμπίπτουν στην «πράσινη» κατηγορία. «Με αυτόν τον τρόπο, θα πρέπει να δημιουργήσει ασφάλεια για τους επενδυτές, να προστατεύσει τους ιδιώτες επενδυτές από την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας, να βοηθήσει τις εταιρείες να γίνουν πιο φιλικές προς το κλίμα, να μετριάσει τον κατακερματισμό της αγοράς και να συμβάλει στη μετατόπιση των επενδύσεων εκεί όπου χρειάζονται περισσότερο», εξηγεί η ΕΕ. Ο κανονισμός για την ταξινόμηση τέθηκε σε ισχύ στις 12 Ιουλίου 2020, ακολουθούμενος από κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, οι οποίες παρείχαν περαιτέρω λεπτομέρειες.

«Η ταξινόμηση της ΕΕ είναι πιθανό να συνεπάγεται σημαντικό όγκο εργασίας για εταιρείες όλων των μεγεθών», γράφει το Γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο. «Ακόμη και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις θα πρέπει όλο και περισσότερο να υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τη δική τους βιωσιμότητα και καλό θα ήταν να αντιμετωπίσουν τον κλιματικό και περιβαλλοντικό ισολογισμό τους το συντομότερο δυνατό. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη βελτίωση αυτής της ισορροπίας προς μεγαλύτερη κλιματική ουδετερότητα, διότι, μακροπρόθεσμα, αυτό αναμένεται να καθορίσει την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τους όρους της.»

Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2021/1257 (για την τροποποίηση της οδηγίας για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων)

Τον Αύγουστο του 2022, η οδηγία της ΕΕ για τη διανομή ασφαλιστικών προϊόντων (IDD) τροποποιήθηκε για να ενσωματώσει ζητήματα βιωσιμότητας στις διαδικασίες παρακολούθησης προϊόντων και στις αξιολογήσεις καταλληλότητας των ασφαλιστών.

«Η τήρηση των νέων κανόνων δεν είναι μικρό καθόρθωμα», προειδοποιεί η νομική εταιρεία Arendt & Medernach. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις πρέπει να επανεξετάσουν ολόκληρη τη δομή παρακολούθησης των προϊόντων τους για να διασφαλίσουν ότι κάθε βήμα των διαδικασιών ανάπτυξης, έγκρισης και δοκιμής του προϊόντος λαμβάνει υπόψη τόσο τον αντίκτυπο του προϊόντος στους παράγοντες βιωσιμότητας όσο και τους στόχους βιωσιμότητας των πελατών. Οι ασφαλιστές πρέπει επίσης να «διασφαλίσουν ότι το προσωπικό που εμπλέκεται σε αυτές τις διαδικασίες είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο για να κατανοήσει και να εφαρμόσει τις σχετικές εκτιμήσεις βιωσιμότητας».

Οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών (NFRD)

Με την έκδοση της οδηγίας 2014/95/ΕΕ για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών και πληροφοριών για την πολυμορφία (εφεξής «οδηγία για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών» – NFRD), η ΕΕ ξεκίνησε την πορεία της προς μεγαλύτερη επιχειρηματική διαφάνεια και λογοδοσία σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Το 2019 η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να επανεξετάσει τη NFRD από κοινού με τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η διαδικασία αυτή οδήγησε στην εφαρμογή της οδηγίας για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (CSRD) τον Ιανουάριο του 2023 (βλ. παρακάτω). Οι κανόνες που θεσπίστηκαν με τον νόμο NFRD παραμένουν σε ισχύ έως ότου οι εταιρείες πρέπει να εφαρμόσουν τους νέους κανόνες της CSRD.

Στο πλαίσιο της οδηγίας για τη δημοσιοποίηση μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών, οι μεγάλες εταιρείες πρέπει να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με περιβαλλοντικά θέματα, τη μεταχείριση των εργαζομένων, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας, καθώς και την πολυμορφία στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών. Αυτοί οι κανόνες υποβολής εκθέσεων ισχύουν για μεγάλες εταιρείες δημόσιου συμφέροντος με περισσότερους από 500 υπαλλήλους, καλύπτοντας περίπου 11.700 μεγάλες εταιρείες και ομίλους σε ολόκληρη την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εισηγμένων εταιρειών, τραπεζών, ασφαλιστικών εταιρειών και άλλων εταιρειών που ορίζονται από τις εθνικές αρχές ως οντότητες δημόσιου συμφέροντος.

Οδηγία για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (CSRD)

Στις 5 Ιανουαρίου 2023 τέθηκε σε ισχύ η οδηγία για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες. Ενισχύει τους κανόνες σχετικά με τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πληροφορίες που

πρέπει να υποβάλλουν οι εταιρείες. Σε σύγκριση με τη NFRD, ένα ευρύτερο σύνολο μεγάλων εταιρειών, καθώς και εισηγμένων ΜΜΕ, υποχρεούνται πλέον να υποβάλλουν εκθέσεις βιωσιμότητας. Ορισμένες εταιρείες θα πρέπει να εφαρμόσουν τους νέους κανόνες για πρώτη φορά το οικονομικό έτος 2024 – για εκθέσεις που θα δημοσιευθούν το 2025. Η CSRD καθιστά υποχρεωτικό για τις εταιρείες να διενεργούν έλεγχο των πληροφοριών βιωσιμότητας που υποβάλλουν. Επιπλέον, απαιτεί την ψηφιοποίηση των πληροφοριών βιωσιμότητας.

Οδηγία δέουσας επιμέλειας ως προς την εταιρική βιωσιμότητα (CSDD)

Οι εταιρείες πρέπει όλο και περισσότερο να λογοδοτούν όχι μόνο για τη δική τους συμπεριφορά αλλά και για τη συμπεριφορά των προμηθευτών τους. Μια πρωτοβουλία για τον σκοπό αυτό είναι η οδηγία δέουσας επιμέλειας για την εταιρική βιωσιμότητα (CSDD), που προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2022. «Οι νέοι κανόνες θα διασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις των ενεργειών τους, μεταξύ άλλων στις αλυσίδες αξίας τους εντός και εκτός Ευρώπης», εξήγησε η Επιτροπή. Δεν είναι ακόμη σαφές πότε θα τεθεί σε ισχύ η οδηγία. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει πρώτα να εγκρίνουν την πρόταση. Μόλις εγκριθεί, τα κράτη μέλη θα έχουν στη διάθεσή τους δύο έτη για να μεταφέρουν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο. Ορισμένες χώρες, ωστόσο, έχουν ήδη αρχίσει να κάνουν ακριβώς αυτό.

Γερμανικός νόμος περί εφοδιαστικής αλυσίδας (Lieferkettengesetz)

Η Γαλλία, η Ολλανδία και η Γερμανία ηγούνται της ώθησης προς αυστηρότερες πολιτικές όσον αφορά τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού των εταιρειών. Ενώ ήταν πάντα μια τεράστια ντροπή να κατηγορηθεί κανείς για την προμήθεια υλικών που παρήχθησαν χρησιμοποιώντας παιδική εργασία, για παράδειγμα, οι εθνικοί νόμοι αρχίζουν να διασφαλίζουν ότι δεν θα παραμείνει απλώς ένα πρόβλημα εικόνας. Ο γερμανικός νόμος για την αλυσίδα εφοδιασμού, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2023, επιδιώκει να προστατεύσει τα δικαιώματα των ανθρώπων που παράγουν αγαθά για τη γερμανική αγορά. Οι εταιρείες με περισσότερους από 3.000 υπαλλήλους πρέπει τώρα να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα ανθρώπινα δικαιώματα σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τους. Κάπως σχετικοί νόμοι είναι ο γαλλικός νόμος περί καθήκοντος επαγρύπνησης ("Devoir de vigilance") και ο νόμος περί σύγχρονης δουλείας του Ηνωμένου Βασιλείου.

Στην Ελλάδα, το νομικό πλαίσιο ευθυγραμμίζεται με τις οδηγίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της

CSRD, η οποία αντικαθιστά τη NFRD (μεταφέρθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το άρθρο 151 του νόμου 4548/2018). Οι ελληνικές εταιρείες υποχρεούνται να συμμορφώνονται με αρκετούς βασικούς νόμους, συμπεριλαμβανομένου του ελληνικού περιβαλλοντικού νόμου του 2022, του κανονισμού για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών βιώσιμης χρηματοδότησης, της ταξινόμησης και από τις πρωτοβουλίες του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Η CSRD εφαρμόζεται σε μεγάλες και εισηγμένες εταιρείες (εκτός από τις εισηγμένες πολύ μικρές επιχειρήσεις) και περιλαμβάνει λεπτομερείς απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας για θέματα όπως τα περιβαλλοντικά δικαιώματα, τα κοινωνικά δικαιώματα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι παράγοντες διακυβέρνησης. Λειτουργεί με βάση την αρχή της διπλής σημαντικότητας, λαμβανομένων υπόψη των δυσμενών επιπτώσεων τόσο από όσο και προς την επιχείρηση. Οι εκθέσεις στο πλαίσιο της CSRD πρέπει να πιστοποιούνται για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τα πρότυπα πιστοποίησης και η βελτιωμένη προσβασιμότητα μέσω της δημοσίευσής τους σε ειδική ενότητα των εκθέσεων διαχείρισης της εταιρείας.

Η εφαρμογή της οδηγίας θα πραγματοποιηθεί σταδιακά, αρχής γενομένης από τις εκθέσεις που θα δημοσιευθούν το 2025 για το οικονομικό έτος 2024. Η συμμόρφωση με τους κανόνες της οδηγίας αρχίζει από το οικονομικό έτος 2024 και επεκτείνεται σε άλλες εταιρείες με βάση το μέγεθός τους έως το 2026 ή αργότερα.

Οι αναφορές ESG καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα των λειτουργιών μιας εταιρείας, όπως οι γνωστοποιήσεις σχετικά με τον οικολογικό αντίκτυπο μιας εταιρείας, τη στάση και τις πολιτικές της εταιρείας σχετικά με τις εργασιακές πρακτικές, τη διαφορετικότητα και τις σχέσεις με την κοινότητα, καθώς και τις εσωτερικές πρακτικές και διαδικασίες της εταιρείας, εστιάζοντας στη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου, τη δεοντολογία και τα δικαιώματα των μετόχων. Η αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των πτυχών στις εκθέσεις ESG δεν είναι απλώς ένα μέτρο συμμόρφωσης, αλλά ένα στρατηγικό εργαλείο που ενισχύει την εμπιστοσύνη των ενδιαφερόμενων μερών και την εταιρική φήμη.

Τα οφέλη των αυστηρών αναφορών ESG εκτείνονται πέρα από την απλή συμμόρφωση. Πρώτον, χρησιμεύει ως ακρογωνιαίος λίθος για την προσέλκυση επενδύσεων. Οι επενδυτές τείνουν όλο και περισσότερο προς εταιρείες με διαφανείς και υπεύθυνες πρακτικές ESG. Επιπλέον, τα ισχυρά διαπιστευτήρια ESG μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά τη φήμη της επωνυμίας μιας εταιρείας, ενισχύοντας την αφοσίωση και την εμπιστοσύνη μεταξύ

των καταναλωτών. Από την άποψη της διαχείρισης κινδύνων, η υποβολή εκθέσεων ESG επιτρέπει στις επιχειρήσεις να εντοπίζουν και να μετριάζουν μακροπρόθεσμους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την κοινωνική αστάθεια.

Παρά τα οφέλη της, η υποβολή εκθέσεων ESG παρουσιάζει αρκετές προκλήσεις. Μία από τις κύριες προκλήσεις στις αναφορές ESG είναι η απουσία ενός τυποποιημένου πλαισίου, το οποίο μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικές αναφορές που σχετίζονται με δεδομένα και γνωστοποιήσεις. Επιπλέον, η προσαρμογή στους εξελισσόμενους κανονισμούς απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση. Ο στρατηγικός σχεδιασμός και η υιοθέτηση αναγνωρισμένων κατευθυντήριων γραμμών όπως το GRI και το SASB μπορούν να βοηθήσουν στην άμβλυση αυτών των προκλήσεων και να διασφαλίσουν αποτελεσματικές αναφορές ESG.

Για τους εκδότες, η υποβολή εκθέσεων ESG αποδεικνύει τη δέσμευση για βιωσιμότητα και εταιρική υπευθυνότητα. Η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών και η ευθυγράμμιση των παραμέτρων ESG με τους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους είναι ζωτικής σημασίας. Για τους επενδυτές, οι εκθέσεις ESG είναι κρίσιμες για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας και του ηθικού αντίκτυπου των επενδύσεών τους.

Οι αναφορές ESG αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι των σύγχρονων επιχειρηματικών πρακτικών, προσφέροντας ευκαιρίες και προκλήσεις. Για τις επιχειρήσεις, αποδεικνύει τη δέσμευσή τους για βιώσιμες και υπεύθυνες λειτουργίες. Για τους επενδυτές, είναι ένας κρίσιμος καθοριστικός παράγοντας

για την αξιολόγηση των επενδυτικών κινδύνων και ευκαιριών.

Συμπερασματικά, ο κλάδος της φιλοξενίας σε περιοχές όπως η Κρήτη βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι όπου η υιοθέτηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης και σχολαστικών αναφορών ESG δεν είναι απλά επιλογή αλλά αναγκαιότητα. Η διασύνδεση οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων υπογραμμίζει τη σημασία αυτών των πρωτοβουλιών. Η υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών όχι μόνο συμβάλλει στην οικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων μέσω της εξοικονόμησης κόστους και της ενίσχυσης της φήμης του εμπορικού σήματος, αλλά και προάγει τον θετικό κοινωνικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες. Εν τω μεταξύ, η νομική επιταγή της υποβολής εκθέσεων ESG διασφαλίζει ότι οι εταιρείες στον τομέα της φιλοξενίας λογοδοτούν για τις ενέργειές τους, παρέχοντας διαφάνεια και ενσταλάζοντας εμπιστοσύνη μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών. Η ευθυγράμμιση των στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης με τις αρχές ESG όχι μόνο διασφαλίζει την πλούσια πολιτιστική και φυσική κληρονομιά προορισμών όπως η Κρήτη, αλλά και τοποθετεί τον κλάδο της φιλοξενίας ως καταλύτη για θετικές αλλαγές. Καθώς η παγκόσμια κοινότητα αντιμετωπίζει περιβαλλοντικές προκλήσεις και απαιτεί αυξημένη εταιρική υπευθυνότητα, η ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών και ισχυρών αναφορών ESG γίνεται όχι μόνο επιχειρηματική στρατηγική αλλά και ηθική υποχρέωση. Μέσω αυτής της ολοκληρωμένης προσέγγισης, ο κλάδος της φιλοξενίας μπορεί να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός πιο βιώσιμου, υπεύθυνου και ανθεκτικού μέλλοντος τόσο για τις επιχειρηματικές οντότητες όσο και για τις κοινότητες που εξυπηρετούν.

3η Παγκρήτια Ημερίδα Τουρισμού «Καινοτόμες Αναπτυξιακές Προοπτικές Τουριστικής Οικονομίας»